

figyelőszolgálat

Ebben a rovatban folyamatosan készülnek a külföldi szaklapok műszaki könyvtárakat érdeklő folyóiratcikkeit, továbbá a könyvtártudományi és dokumentációval foglalkozó szakönyvek ismertetéseket.

+

K Ö N Y V S Z E M L E

8/K

002/09/

POLZOVICS Iván: Adatok és felismerések a szakirodalmi dokumentáció történetének kezdeteihez. = Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Évkönyv - 1962. Bp. 1963. Házi soksz. 232-291 p.

9/K

021.6:025.1:659.24

BALÁZS Sándor - SZABOLCSKA Ferenc: A műszaki termelési könyvtári hálózatban folyó műszaki tájékoztatás 1962. évi eredményei. = Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Évkönyv - 1962. Bp. 1963. Házi soksz. 86-111 p.

10/K

022.4

BRENNER Károly: Tömörített raktározás az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ folyóiratraktárában. = Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Évkönyv - 1962. Bp. 1963. Házi soksz. 162-169 p.

11/K

026:62+002.63

JÁNSZKY Lajos: Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ 1962. évi munkája. = Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Évkönyv - 1962. Bp. 1963. Házi soksz. 7-81 p.

12/K

05:025.173

SEBŐ Zoltánné: A periodika fogalmi meghatározásának és a könyvtári gyűjtemények elhatárolásának problematikája. = Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Évkönyv - 1962. Bp. 1963. Házi soksz. 119-157 p.

13/K

659.24.001.8

FEJÉR István: Adalék a tematikai szóródás vizsgálatához. = Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Évkönyv - 1962. Bp. 1963. Házi soksz. 213-229 p.

14/K

659.24:001.8

HOVÁNYI Gábor: Adatok a műszaki szakirodalmi tájékoztatás szervezeti formájának kérdéséhez. = Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Évkönyv - 1962. Bp. 1963. Házi soksz. 172-209 p.

15/K

791.43-96

STORK, L.: Industrial and business films. A modern means of communications. London, 1962, Phoenix House Ltd. 180 p.

A könyv magában az alcímében meghatározza az ipari filmek jelentőségét, amikor azokat a tájékoztatás modern eszközeinek nevezi.

Az első rész a film célját, a második a filmkészítés alapvető technikai ismereteit, a harmadik a filmkészítés előkészületeit, tervezését mutatja be. A film készítése igen nagy összeget igényel: jól előkészített, jól elkészített film megéri a költségeket, de nincs drágább egy rossz filmnél, ha előállítási költségei nem is voltak nagyok.

A könyv az ipari film készítésnek öt lehetséges okát látja: egy szakma reklámozása, oktatás, fejlesztés, tájékoztató jelentés, kutatás. E kategóriák természetesen nem elhatárolhatók, gyakran több indok, igény is felmerül. A fejezet e felosztások szerint ismerteti részletesen a filmgyártás célját.

A film készítésének tervezésével egyidejűleg a felhasználás problémája is felmerül, hiszen eredményessége attól függ, hogy az érdekeltek körét maximális mennyiségben elérje. Kisebb a probléma a specialista közönség számára készített filmnél. A terjesztés csatornáit a nagyközönség számára készített fontos filmnél: a színházi /t.k. filmszínházi/, a televíziós és a nem színházi /klub, társulat, kiállítás/ bemutató. Fontos a filmtárak szerepe és feladatköre is.

Terjedelembre nézve a legtekintélyesebb része a könyvnek a filmgyártás technikai részeinek ismertetése: alapfogalmak magyarázata, az "élő" és a trükkfilm, különleges hatások, a szín és a hang.

A televízió elterjedt volta, közönségének hatalmas száma magyarázza, hogy az a műszaki filmnek, mint a tájékoztatás eszközének fon-

tos csatornája. A szerző a televízió speciális területén alkalmazható, még kísérleti stádiumban lévő, jobb, új munkafolyamatokkal is foglalkozik.

A teljesség kedvéért a filmszikokról is olvashatunk, amely teljesen különböző a mozgófilmtől, bemutatása a diafilm vetítéshez hasonlatos.

A befejező rész a film gyártását megelőző tervezéssel foglalkozik: milyen szempontok vezeték a megrendelőt a filmgyártásra megfelelő gyártó cég kiválasztásában; a forgatókönyv elkészítésének folyamatával, valamint az előállítási költségek ismertetésével. /G.M./

... ..

P O L Y Ó I R A T S Z E M L E

48

001.81

Olvasó, elemző, fordító és válogató ember-gép.- /Human RATS*/ -
URQUHART, D.J. - Journal of Documentation, 19.k. 3.sz. 1963.szept.
95-99.p.

A National Lending Library-ban - hozzávetőleges becslés alapján - megállapították, hogy a hozzájuk 109 országból beérkező periódikák új füzetei, kötetei legalább egyszer kölcsönzésre kerülnek. Ugyanezeket a tapasztalatokat szűrte le a washingtoni National Library of Medicine is. Ez a kép egyáltalán nem kielégítő.

Egyesek szerint még gyorsabban elkészülő indexek, mások szerint jobb és tökéletesebb indexelő, referáló rendszerek nyújtanak a megoldást. Minél gyorsabban készül el azonban egy bibliográfiai eszköz, annál kevésbé tekinthető a tudományos irodalom pontos vezérfonalának.

A tökéletes megoldást egy olyan gép nyújthatná, amely automatikusan olvas, - és ha szükséges - mechanikusan elemez, fordít, válogat. Ezt a távolabbi jövő gépét nevezte a szerző: RATS-nek. A jelenlegi törekvés, mely szerint válogatnak fordítás előtt, fordítanak elemzés előtt, és elemeznek olvasás előtt, illogikus. Ilyen gép hiányában m a a meglévő manuális technikát, az emberi RATS-eket kell használhatóbbá tenni az alábbi javaslatok megvalósításával: 1. tanfolyamok szervezése könyvtárosok számára az információk forrásokra vonatkozó ismeretek bővítése céljából; 2. hasonló tanfolyam tudások és mérnökök részére, mindaddig, míg az egyetemi oktatás ezt nem iktatja tantervébe, 3. a könyvtáraknak a NLL mintájára keresni, elemezni és gyűjteni kell a cikkben felvetett kérdésekre vonatkozó információkat.

A problémákat csak a tudományos módszerek alkalmazásával lehet megoldani. Így pl. a "British Technology Index"-ről köztudott, hogy egyike a legsikeresebb új referáló lapoknak. Használhatóságának kér-

* Reading, Analysing, Translating, Selecting /olvasás, elemzés, fordítás, válogatás/.